

emcdda.europa.eu

AVRUPA'DA UYUŞTURUCULAR – OLGULAR VE RAKAMLAR

*Avrupa'da uyuşturucu sorununun durumu hakkındaki 2006 Yıllık raporu
ve 2006 İstatistik bülteni*

Ambargo: Merkezi Avrupa Saatiyle 11.00 – 23.11.2006

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA) bu belgeyle aşağıdaki kaynaklarından seçtiği bir dizi 'Olgular ve rakamlar' sunmaktadır:

Avrupa'da uyuşturucu sorununun durumu hakkındaki 2006 Yıllık raporu
<http://annualreport.emcdda.europa.eu>

ve

2006 İstatistik Bülteni
<http://stats06.emcdda.europa.eu>

Lütfen bu metnin yalnızca bir hızlı başvuru kılavuzu olarak düşünüldüğünü ve daha ayrıntılı, bağlamsal bilgiler ile yöntemsel notlar ve uyarılar temin eden *Yıllık rapor* ile *İstatistik bülteninin* ilgili bölümleriyle birlikte kullanılması gerektiğini göz önünde bulundurun.

Burada rapor edilen istatistiksel veriler 2004 yılına (ya da eldeki son yıla) aittir. Bazı bilgiler başka kuruluşlar veya kurumların raporlarından özetlenmiştir. Kullanılan kaynakların tüm ayrıntıları *Yıllık rapor* ile *İstatistik bülteninde* bulunabilir.

Yaşam boyu, geçmiş yıldaki ve geçmiş aydaki yaygınlık oranları hakkında uyuşturucu tipi ve ülkeye göre sınıflandırılmış daha ayrıntılı bilgiler için bkz. *İstatistik bülteninde* Tablo GPS-1, GPS-3 ve GPS-5.

Esrar

- Esrar, hala tüm dünyada en yaygın olarak üretilen ve ticareti yapılan bitki temelli yasadışı uyuşturucu olup AB’de en çok ele geçirilen uyuşturucudur.
- Geçici verilere göre, afyon sakızı ve bitkisel kenevir ele geçirme vakalarının sayısı 2004’te AB düzeyinde artarken, aynı yılda her iki türden de ele geçirilen toplam miktar AB ülkelerinin çoğunda azalmıştır (bazı ülkeler hala rapor vermemiştir).
- Hem afyon sakızı hem de bitkisel kenevirin ortalama perakende fiyatları 1999–2004 döneminde çoğu AB ülkesinde düşmüştür.
- 2004 yılında, perakende düzeyinde afyon sakızının %1’den az ile %17 arasında değişen bir ortalama THC içeriği olduğu bildirilirken, bitkisel kenevirin etki oranı %0,6 ile %18 (daha yüksek olan rakam genellikle AB içerisinde yapay olarak geliştirilen koşullarda üretilen bitkisel kenevire ilişkindir) arasında değişiyordu.
- AB, Bulgaristan, Romanya ve Norveç’te, tüm yetişkinler için (15–64 yaş), aşağıdaki tahminlerde bulunmaktadır:
 - 65 milyon yetişkin en az bir kez esrar kullanmıştır (yaşam boyu kullanım) – yetişkinlerin %20’si.
 - 22,5 milyon yetişkin önceki yıl kullanmıştır (yakın zamanda kullanım) – yetişkinlerin %7’si.
 - 12 milyon yetişkin geçmiş ayda kullanmıştır (halen devam eden kullanım) – yetişkinlerin %4’ü.
 - 3 milyon yetişkin günlük/neredeyse günlük olarak kullanmaktadır (yoğun kullanım) – yetişkinlerin yaklaşık %1’i.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkin Avrupalıların %2 ila %31’i hayatında en az bir kez esrar kullanmış olduğunu rapor ederken, çoğu ülke %10 ile %20 arasında yaygınlık oranları bildirmiştir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin %1 ila %11’i geçmiş yılda esrar kullandığını rapor ederken, çoğu ülke %3 ile %8 arasında yaygınlık oranları bildirmiştir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin %0,5 ila %8’i geçmiş ayda esrar kullandığını rapor etmiştir.
- Esrar, Avrupa’da uyuşturucu sorunu için tedavi görmek isteyenlerin yaklaşık %15’i ve hayatlarında ilk kez olarak tedavi görmek isteyenlerin %27’si tarafından başlıca sorunlu uyuşturucu olarak rapor edilmekte olup, bu şekliyle eroinden sonra en yaygın olarak rapor edilen uyuşturucudur.

Kokain

- Esrardan sonra, tüm dünyada en çok ticareti yapılan uyuşturucu kokaindir. UNODC, dünyadaki en büyük yasadışı koka kaynağı olan Kolombiya'yı Peru ve Bolivya'nın izlediğini rapor etmektedir. 2004'te dünyadaki toplam kokain üretiminin 687 ton olduğu tahmin edilmekteydi.
- Avrupa'da ele geçirilen kokainin çoğu ya doğrudan Güney Amerika'dan (başta Kolombiya) ya da Orta Amerika ve Karayipler'den geçerek gelmekle beraber, Afrika'nın bazı bölgeleri de Avrupa'ya giriş yapan kokain için önemli transit noktaları haline gelmektedir.
- 2004 yılında AB'de tahmini olarak 74 ton kokain ele geçirilmiştir. Ele geçirme vakalarının çoğunun Batı Avrupa ülkelerinde olduğu bildirilmiştir. Son beş yılda, AB'deki ele geçirmelerin sayısı ve miktarının yaklaşık yarısından İspanya sorumludur.
- Geçici verilere göre, ele geçirilen kokain miktarları 2004'te düşmüştür. Kokainin ortalama perakende fiyatları 1999–2004 döneminde çoğu AB ülkesinde düşmüştür.
- AB, Bulgaristan, Romanya ve Norveç'te, tüm yetişkinler için (15–64 yaş), aşağıdaki tahminlerde bulunmaktadır:
 - 10 milyon yetişkin en az bir kez kokain kullanmıştır (yaşam boyu kullanım) – yetişkinlerin %3'ünden fazlası.
 - 3,5 milyon yetişkin önceki yıl kullanmıştır (yakın zamanda kullanım) – yetişkinlerin %1'i.
 - 1,5 milyon yetişkin geçmiş ayda kullanmıştır (halen devam eden kullanım) – yetişkinlerin %0,5'i.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin %0,4 ila %6'sı hayatlarında en az bir kez kokain kullandığını rapor etmektedir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin %0,1 ila %3'ü geçmiş yılda kokain kullandığını rapor ederken, çoğu ülke %0,3 ile %1,2 arasında yaygınlık oranları bildirmiştir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin sıfır ile %1 arası geçmiş ayda kokain kullandığını rapor etmektedir.
- Kokain, en yaygın olarak rapor edilen uyuşturucu tedavisine başlama sebepleri arasında, eroin ve esrardan sonra üçüncüdür. Tüm tedavi taleplerinin yaklaşık %8'ine karşılık gelmektedir.
- AB'de kokain kullanımı için tedaviye başlayan yeni hastaların yaklaşık %80'i toz kokain ve %20'si crack kokain kullandığını rapor etmektedir.

Amfetaminler: amfetamin ve metamfetamin

- Batı ve Orta Avrupa, kullanımı ve üretimi genellikle birkaç ülkeyle sınırlı olan metamfetamin için değilse de, amfetaminin üretimi ve ticareti için önemli bir bölge olmayı sürdürmektedir.
- Avrupa'da metamfetamin üretimi büyük ölçüde, 1980'lerin ortalarından beri yerel 'pervitin' adı altında yasadışı olarak üretildiği Çek Cumhuriyeti'yle sınırlıdır. 2004 yılında, Slovakya ve Bulgaristan'da da imalat yapıldığı rapor edilmiştir.
- 2004 yılında dünya çapında ele geçirilen 6 ton amfetaminin yaklaşık %97'si Avrupa'da, bunun çoğu da Batı/Orta Avrupa ile Güneydoğu Avrupa'da ele geçirilmiştir. 2004'te dünya çapında ele geçirilen 11 ton metamfetaminin yaklaşık %59'u Doğu ve Güneydoğu Asya'da ve %37'si Kuzey Amerika'da ele geçirilmiştir.
- AB düzeyinde amfetamin ele geçirme vakalarının sayısı ile ele geçirilen miktarlar 1999'dan beri artmaktadır.
- AB, Bulgaristan, Romanya ve Norveç'te, tüm yetişkinler için (15–64 yaş), aşağıdaki tahminlerde bulunmaktadır:
 - 10 milyon yetişkin en bir kez amfetamin kullanmıştır (yaşam boyu kullanım) – yetişkinlerin %3'ü.
 - 2 milyon yetişkin geçmiş yılda denemiştir (yakın zamanda kullanım) – yetişkinlerin %0,6'sı.
 - 900.000 yetişkin geçmiş ayda denemiştir (halen devam eden kullanım) – yetişkinlerin %0,3'ü.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin %0,1 ila %6'sı amfetamini en az bir kez kullandığını rapor etmektedir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin sıfır ila %1,4'ü geçmiş yılda amfetamin kullandığını rapor ederken, çoğu ülke %0,2 ile %1,1 arasında yaygınlık oranları bildirmiştir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin sıfır ila %0,5'i geçmiş ayda amfetamin kullandığını rapor etmiştir.

Ecstasy

- Ecstasy imalatı son yıllarda, başta Kuzey Amerika ile Doğu ve Güneydoğu Asya olmak üzere, dünyanın başka bölümlerine de yayılmış olmakla beraber, ecstasy üretiminin ana merkezi hala Avrupa'dır.
- Ecstasy ticareti önemli oranda Batı Avrupa'da yoğunlaşmışsa da, üretimde olduğu gibi, son yıllarda tüm dünyaya yayılmıştır. 2004'te tüm dünyada ele geçirilen 8.5 ton ecstasy'nin %50'si Batı ve Orta Avrupa'da, %23'ü Kuzey Amerika'da ve %16'sı da Okyanusya'da yakalanmıştır. 2004'te AB'de 28,3 milyon ecstasy hapi ele geçirilmiştir. Ecstasy ele geçirmelerinin sayısı ile ele geçirilen miktarların arttığı görülmektedir.
- 1999–2004 döneminde, ecstasy'nin ortalama perakende fiyatları rapor eden çoğu ülkede düşmüştür.

AMBARGO 23.11.2006 – Merkezi Avrupa/Brüksel Saatiyle 11.00

- Genel olarak Avrupa'da, ecstasy olarak satılan hapların çoğu, genellikle mevcut tek psikoaktif madde olarak MDMA ya da başka bir ecstasy benzeri madde (MDEA, MDA) içermektedir.
- AB, Bulgaristan, Romanya ve Norveç'te, tüm yetişkinler için (15–64 yaş), aşağıdaki tahminlerde bulunmaktadır:
 - 8,5 milyon yetişkin en az bir kez ecstasy kullanmıştır (yaşam boyu kullanım) – yetişkinlerin %2,6'sı.
 - 3 milyon yetişkin geçmiş yılda kullanmıştır (yakın zamanda kullanım) – yetişkinlerin yaklaşık %1'i.
 - 1 milyon yetişkin geçmiş ayda kullanmıştır (halen devam eden kullanım) – yetişkinlerin %0,3'ü.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, tüm yetişkin Avrupalıların %0,2 ila %7'si hayatlarında en az bir kez ecstasy kullanmış olduklarını rapor etmektedir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin sıfır ila %3,5'i geçmiş yılda ecstasy kullandığını rapor ederken, çoğu ülke %0,3 ile %1,5 arasında yaygınlık oranları bildirmektedir.
- Anketin yapıldığı ülkeye bağlı olarak, yetişkinlerin sıfır ila %1'i uyuşturucuyu geçmiş ayda kullandığını rapor etmektedir.
- Daha genç bir yaş grubu arasında (15–24 yaş), tahmini geçmiş yılda kullanım %0,3 ile %12 arasında değişmektedir.
- Ecstasy kullanımı Avrupa'da uyuşturucu tedavisine başlama sebebi olarak nadiren rapor edilmektedir.

Halüsinojenler

- Yetişkinler arasında (15–64 yaş) LSD'nin yaşam boyu kullanım yaygınlığı %0,2 ile %6 arasında değişirken, çoğu ülke %0,4 ile %2 arasında oranlar rapor etmektedir.
- Okul çocukları (15–16 yaş) arasında yapılan araştırmalar, AB'de sihirli mantar kullanımına ilişkin yaygınlık tahminlerinin esrar için olanlardan önemli oranda düşük olduğunu ama ecstasy için kaydedilenlerle benzer olduklarını göstermektedir. En az bir kez kullanma oranları hem ecstasy hem sihirli mantarlar için %1'den azla %8 arasında değişmekle beraber, daha genel yaygınlık oranları %1 ile %3 arasında bulunmaktadır. Sihirli mantar kullanımı genellikle deneysel olup, düzenli veya devam eden kullanımı nispeten nadirdir.
- Okul çocukları (15–16 yaş) arasında sihirli mantar için yaşam boyu yaygınlık oranları, Belçika, Almanya ve Fransa'da ecstasy için olanlardan fazladır.

Eroin ve sorunlu uyuşturucu kullanımı

- Avrupa'da tüketilen eroin ağırlıklı olarak, yasadışı afyon arzında dünya lideri olmaya devam eden Afganistan'da imal edilmektedir. 2005 yılında, Afganistan tüm dünyadaki yasadışı afyon üretiminin %89'undan sorumluydu. UNODC, 2004'te dünya çapında, %50'si Asya, %40'ı Avrupa'da olmak üzere, 59,2 ton eroin ele geçirildiğini rapor etmektedir.
- Eroin ele geçirme vakalarının sayısı ve ele geçirilen eroin miktarları 2004'te artış göstermiştir. Başta Türkiye olmak üzere, güneydoğu Avrupa ülkelerinde artan ele geçirmelerin de önemli bir sonucu olarak, dünyadaki eroin ele geçirme vakalarında Avrupa'nın payı artmaktadır.
- 1999–2004 döneminde çoğu AB ülkesinde eroinin ortalama perakende fiyatı düşmüştür.
- Genel olarak opioidler (başta eroin), hala hastaların kurtulmak için tedaviye başvurduğu başlıca uyuşturuculardır. 2004'te rapor edilen uyuşturucu tedavi taleplerinin toplam sayısına bakıldığında, vakaların yaklaşık %60'ında başlıca uyuşturucuyu opioidler oluşturuyordu. (Ayrıntılı bilgi için, bkz. *2006 İstatistik bülteninde* Tablo TDI-2, TDI-19 ve TDI-26).
- 1999 ve 2004 arasında eroin için yapılan yeni tedavi taleplerinin yüzdesi %60'ın üzerinden yaklaşık %40'lara düşerken, kokain ve esrar sorunları için tedavi talebi ise artmaktaydı.
- Eroin kullanımı için tedavi görmek isteyen hastaların neredeyse yarısı 30 yaşın üzerindedir. Opioid kullanıcıları tedavi görmek istemeden önce uyuşturucuyu genellikle 3–7 yıl düzenli olarak kullanırlar. Yeni tedaviye başlayan opioid kullanıcılarının %7'den azı 20 yaş altındadır
- Eldeki verilerin (2003) en son değerlendirmesine göre, Avrupa'da yarım milyondan fazla opioid kullanıcısının ikame tedavisi görüldüğü tahmin edilmektedir.
- Metadon, Avrupa'da opioid bağımlılığı (ağırlıklı olarak eroin) tedavisi için en yaygın olarak reçete edilen uyuşturucu olup, ikame tedavisinde bulunanların yaklaşık %80'ine metadon reçete edilmektedir. İkame tedavisinde bulunan hastaların yaklaşık %20'sine artık, 1990'ların ortalarından beri popülerliği artan bir farmakolojik seçenek haline gelmiş olan buprenorfin verilmektedir.
- Tahminlere göre bugün AB'de 1,7 milyon civarında sorunlu uyuşturucu kullanıcısı (başta eroin kullanıcıları) bulunmakta olup, 2000–2004 döneminde ulusal düzeyde sorunlu opioid kullanımı yaygınlığı tahminleri, 15–64 yaşındaki 1.000 kişi başına 1 ila 8 vaka arasında değişmektedir. (Ayrıntılı bilgi için, bkz. *2006 İstatistik bülteninde* Tablo PDU-2 ve PDU-3).
- En son veriler, her yıl akut uyuşturucuya bağlı yılda neredeyse 7.000 ölüm meydana geldiğini ortaya koymakta olup, bunların yaklaşık %70'inde opioid tespit edilmiştir. (Ayrıntılı bilgi için, bkz. *2006 İstatistik bülteninde* Tablo DRD-1 ve DRD-2).